

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Levetzow, Cornelia.

Titel | Title:

Ved Juletid : to Fortællinger.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kjøbenhavn ; Kristiania : Gyldendal, 1915

Fysiske størrelse | Physical extent:

72 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

V E D J U L E T I D

TO FORTÆLLINGER

AF

CORNELIA LEVETZOW

FØRF. TIL „EN UNG PIGES HISTORIE”

1916. 1/6 94

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG - KØBENHAVN
OG KRISTIANIA - MDCCCCXV

VED JULETID

VED JULETID

TO FORTÆLLINGER

AF

CORNELIA LEVETZOW

FORF. TIL „EN UNG PIGES HISTORIE“

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG - KJØBENHAVN
OG KRISTIANIA - MDCCCXV

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

V E D J U L E T I D

Maanen lyste hen over den nyfaldne Sne, der dækkede Byens Gader og Hus-tage. Juleferien var begyndt, og Legetøjs- og Kageboder straaledede i fuld Belysning. Nogle unge Piger og et Par Studenter kom lige fra Banegaarden bærende Haandkuffert eller Vadsæk. De gik smaasnakkende og leende i Flok, men fordeltes efterhaanden i de paa Vejen liggende Hjem.

Overlærer Hammer, der fulgte i nogen Afstand, saa' alvorligt, halv misbilligende, halv længselsfuld, efter de unge; derpaa sukkede han uvilkaarligt og paaskyndede sin Gang. Han var en temmelig høj, rank, middelaldrende Mand med et regelmæssigt, noget strengt Ansigt, kloge, mørke Øjne og et tilbageholdende Væsen. Naar en Forbi-gaaende hilste og gjorde Tilløb til at sige

et Par Ord, laa der undertiden et saa bestemt: „lad mig helst i Fred,“ i den knappe Genhilsen, at Ordet forstummede paa Vedkommendes Læber.

Den unge Pastor Bang, der kun havde været nogle Maaneder i Byen og ikke kendte Forholdene, lod sig dog ikke skræmme, men skraaede dristig over Gaden og gik lige løs paa Overlæreren.

„Godaften! — Det var rart, at jeg traf Dem. De maa endelig gaa hjem med mig, Hr. Overlærer. Vi har en lille Fest hjemme for Fabriksarbejderne og deres Børn. Min Fader, der er i Besøg hos os, vil tale. Jeg var lige inde hos Overlærerens Søster for at hente Poul, men han var desværre ude. — De maa virkelig ikke sige Nej til Deres Genboer; naar De er ked af os, kan De jo frit gaa igen.“ Præsten skubbede ham læmpelig ind over Dørtærskelen.

Entreen var oplyst og fuld af uldne Tørklæder, Trøjer, lappede Børnekaaber, Kasketter og Kyser. Den unge Husfrue stod der ude, lys og glad, mild som en Solstraale,

„Vi har ventet paa dig, Johannes! — Aa, du har en Gæst med, Overlærer Hammer, det var jo dejligt.“ Det klare, livfulde Øje saa' tillidsfuldt op til ham.

Er det en Maner at tage Folk saadan ved Overrumpling, tænkte Overlæreren, idet han rynkede Brynene og foragtede sig selv, fordi han ikke havde gjort Modstand. At ingen af hans ligestillede fandtes i Selskabet, beroligede ham noget, og Præstens Fader, en ældre Provst med hvidt Haar og et mildt, aabent Ansigt, gjorde uvilkaarlig et godt Indtryk.

Gæsterne trakteredes med Chokolade, og den unge Præstefrue og hendes endnu yngre Pige løb om med Kander og Bakker, der tømtes og fyldtes med fornøjelig Iver.

Saa blev det smukke, lille Juletræ tændt, og den ene Sang afløste den anden.

»Fred paa Jord, Fryd paa Jord,
Jesusbarnet blandt os bor; —«

Overlærer Hammer kedede sig og havde Lyst til at gaa, men Vejen var spærret, han stod midt i Kredsen og maatte holde ud.

Nu traadte Provsten frem og talte; det lød ganske utvungent og naturligt, som en Ven taler til Venner.

„Fred paa Jord, Fryd paa Jord, ja, det er netop det, Jesusbarnet vil bringe her ned. Syndernes Forladelse: det eneste, der kan give Fred. Gud Faders Velbehag: den dybe, inderste Grund til al virkelig Fryd.“

„Det er jo ikke noget nyt,“ mente Overlæreren; „dog lyder det unægtelig, som kom Ordene lige fra Hjertet.“ Han prøvede at tænke paa andre Ting, men ramtes pludselig af et Spørgsmaal, der gjordes med kraftig Røst:

„Har du Kærlighed, Fred og Glæde? For det er Aandens Frugter; tænk vel efter, hvem du saa er. Bor Kærlighed, Fred og Glæde ikke i din Sjæl, staar du endnu udenfor Riget. Men det skal du vide, at Herren, vor Frelser, længes efter dig, ja, ogsaa nu i denne Stund.“

Saa talte han om Ufreden, hvordan den lagde Livet øde, hvordan et gemt og næret

Nag udsugede Sjælen for dens Kraft. „Jeg véd det, jeg har set det for mine egne Øjne: Kærlighed, Fred og Glæde visner i en Sjæl, der gemmer paa Nag. Er der nogen af eder, som gør det, Venner, saa paa Knæ, endnu i Aften, og bed den femte Bøn, ikke alene for dig selv, men ogsaa for den, du er fortørnet paa, der staar jo: os. Gør du det i Oprigtighed, vil Guds naadige Betingelse, at du ogsaa skal tilgive, falde dig lettere.“ Han aabnede Biblen og læste: „Vær snart velvillig mod din Modstander, medens du er med ham paa Vejen.“

Overlæreren saa' mistroisk op: var dette beregnet paa ham? Nej, nej, disse Mennesker troede ham til det bedste, det følte han, de kendte ham jo heller ikke.

Nu foldede Provsten sine Hænder.

„Tak, Herre i Himlen! Du har jo selv sagt, at dit Ord ikke skal vende tomt tilbage, men gøre hvad dig behager, og have Lykke i, hvad du sender det til.“

Saa rejste de forsamlede sig op, og der

veksledes Tak og Ønsker om en god Jul. Børnene omringede den unge Frue, hver vilde have et Kærtegn, eller dog et Ord.

„Bliver det ikke næsten for meget?“ sagde Overlæreren forbindligt. Stemmen lød dog underlig tør i hans eget Øre.

„Aa, det er saadan en Glæde. Min Svigerfader talte jo til de voksne, men Børnene kedede sig alligevel ikke, kunde man se. Bare Poul havde været med. Hvor er han dog en sød Dreng!“

„Poul er en lystig, urolig Krabat.“

„Ja, der er Liv i Gutten, men Godheden lyser ham jo ud af Øjnene. Naar jeg ser over til vore Genboer, synes jeg altid, at Herren har gjort det saa godt for deres kære Søster, trods hendes store Tab. Poul er jo ikke faderløs, men har faaet en Fader i sin Morbror, saa Hjemmet er et rigtigt Hjem. Og hvor stor Glæde maa det ikke være for Overlæreren med den opvakte, dejlige Dreng.“

Glæde, — hvor faldt det Ord let fra hendes Læber — Glæde, det havde han aldrig tænkt paa, men værget sig paa bedste Maade

mod det Besvær, der kunde følge af Barnets Nærværelse. Der var noget i den unge Frues tillidsfulde Øje, der hindrede ham i at udtale, hvad han egentlig havde Lyst til at sige: Vi har hver vort Hjem; Lejligheden til højre for Gadedøren har jeg udlejet til min Søster, og jeg faar saa igen mine Maaltider bragt ind fra hende. Ellers lever vi hver for sig, og der maa bankes paa min Dør, naar hun eller Drengen vil have mig i Tale.

Da Fru Bang tav og syntes at vente Svar, kom det tilsidst halvtøvende:

„Forskellige Studier optager næsten al min Fritid, Frue.“

„Ja, det véd jeg, men Drengen savner dog ikke en Faders Kærlighed.“

Overlæreren rystede afvisende paa Hovedet og bød Farvel.

„Glæd os med at komme igen,“ sagde den unge Frue, og hendes Mand tilføjede varmt: „Aa ja, gør det.“

Provsten lagde sin Haand paa hans Skulder.

„Hr. Overlærer, faa deres Dreng til at forstaa, at vort Borgerskab virkelig er i Himlene. Lær dem det gennem Ord og Liv. Ja, Gud velsigne Dem dertil.“

De unge Ægtefolk fulgte ham ud, og Præsten hjalp ham Overfrakken paa.

„Hvordan er det med Rektorens Magnus,“ spurgte Fru Bang, „han lever da endnu?“

Ordene traf Overlæreren som et Skud, han blegnede, og trods al Selvbeherskelse rystede Stemmen.

„Er det saa farligt?“ Han havde slet ikke vidst, at Barnet var sygt.

„En af Konerne, der før var her, mente, det gik mod Døden, men naar De ikke har hørt det, er det forhaabenlig Overdrivelse. — Godnat; Tak, at De kom.“

Idet Overlæreren skraaede over Gaden, saa' han en mørk Genstand glide ned ad Hovedtrappens Jærnværk. Det var Poul. Da den lille Fyr saa' sin Morbroder, fo'r han sammen, rettede sig og gik til Side.

„Om Forladelse, Morbror, jeg véd, at du ikke kan lide det.“

„Og saa gør du det alligevel?“ Stemmen lød snarere sørgmodig end vred, og Poul fandt, at han var sluppen let, men i Overlærer Hammers Øre genlød den unge Frues Ord: „en Faders Kærlighed.“ Nej, nej, nej, han havde aldrig vist Barnet en Faders Kærlighed!

Saa satte han Nøglen i sin egen Dør og traadte ind i den forreste Stue, der baade lignede et Kontor og et Bibliotek; Gardinerne rullede hurtig ned, og Lampen tændtes.

Det store Værelse syntes ham denne Aften underligt øde. Det lignede intet Hjem; det var for ham, som om en trykkende Vægt af mange Aars tunge Tanker rugede herinde.

„Fred paa Jord, Fryd paa Jord“ — han kunde ikke slippe for at høre Tonerne.

Kærlighed, Fred og Glæde! Jo vist, han lo bittert, men saa kom Provstens Ord saa underlig manende om det gemte Nag, der udsugede Sjælen for alt godt.

„Bare jeg ikke var gaaet der hen — og nu denne sidste Nyhed!“

Det bankede paa Døren, og den aabnedes sagte.

„Godaften, kære Poul, her er din Te, du var ikke hjemme før, men nu har jeg varmet den til dig.“ Fru Lind satte stille den indbydende Anretning foran ham.

„Er der noget andet?“ Han saa' utaalmodigt op. Søsteren plejede at gaa straks.

„Jeg vilde blot sige, at Magnus, Rektorens lille Magnus, er alvorlig syg.“ Stemmen var frygtsom, men dog fast, hun vilde have det sagt.

„Hvad fejler han?“

„En typhoid Feber, efter hvad jeg har hørt.“ Hun ventede lidt, men da han tav, fjernede hun sig ligesaa stille, som hun var kommen.

„Godnat, Poul!“ lød det dog i Døren. Hun plejede at sige: sov godt, men i dette Øjeblik ønskede hun, at han maatte tilbringe Natten vaagen og i Eftertanke.

Lidt efter rejste Overlæreren sig, skød Bakken til Side og lukkede Døren af. Saa

gik han op og ned ad Gulvet, op og ned, han kunde ikke sidde stille.

Pludseligt nærmede han sig det gamle, smukt indlagte Chatol, aabnede Klappen, trak forsigtigt den nederste Skuffe ud og fremtog et aflangt Saffiansetuie. Hver Gang hans Øje havde hvilet paa, eller hans Haand berørt denne Genstand, plejede Harmen at koge op i hans Sjæl, men i Dag var det med en underlig Gysen, han aabnede Etuiet. En Barneske og Gaffel laa deri; de var næsten uforholdsmæssig svære, men havde dog en køn, buttet Façon. Der stod Magnus paa begge Dele.

Overlærer Hammer sank stønnende ned paa en Stol. Han havde ikke kunnet faa de smaa Genstande gode og solide nok, og nu laa de ubrugte her, og Barnet, med hvis Navn de var mærkede, drog maaske sit sidste Suk i denne Stund.

Og Minderne kom, som de plejede, men for første Gang saa' han dem alvorligt ind i Øjet og prøvede at dømme, som om Sagen angik andre.

Hvor han huskede hin Lørdagften for fem Aar siden, da han gik ind til Søsteren, der sad bleg og stille i sin sorte Enkedragt og lærte Poul Bogstaver.

„Nu skal du se, hvad jeg har til min Gud-
søn,“ han fremviste Etuiet; „det er bestilte
Sager, vej blot til, og saa er Formen saa
smuk, synes du ikke?“ „Jo, ualmindelig
køn, men — men jeg troede ikke, du var
bedt til Fadder.“

„Hvad mener du? Det er over fjorten
Dage, siden Frederik bad mig, sikrede sig
mig, som han udtrykte det.“

„Ja, det véd jeg godt, han holder jo inder-
ligt af dig, og det var ham saa magtpaalig-
gende, at du skulde komme. Men jeg for-
stod, at det kun var“ —

„Saa forstod du fejl.“ Blodet fo'r ham
op i Panden, og han skyndte sig ud. Det
var anden Gang, Søsteren havde fornærmet
ham. Første Gang var en Skærtorsdag, da
han med rolig, lidt overlegen Mine gik til
sin aarlige Altergang. Hun tog da hans
Haand i sin og hviskede ydmygt og kærligt:

„Det gælder, at vi kommer som Syndere, kære Poul, ellers forhærdes vi bare.“

„Selvfølgelig,“ sagde han haardt og trak Haanden til sig. — Og nu dette! Dog det var ikke værd at ærgre sig; han tvivlede ikke et Øjeblik paa Vennens Indbydelse, der netop overfor Søsteren havde været ham en Triumf.

Sindet var dog i Uro, da han næste Dag gik til Kirke i Festdragt. Nu lød Vognrummel, og saa kom Rektorens Hustru med den lille Dreng paa Armen og hans to smaa hvidklædte Søstre, en paa hver Side.

Overlærerens Hjerte bankede stærkt, og han traadte uvilkaarligt et Skridt tilbage, da Rektoren traadte ind. En af de yngre Lærere og den gamle Gartner, som Folk spotvis kaldte Diakonen, fulgte ham.

Var det muligt? Nej, nej, nu nærmede Vennen sig.

„Det er dejligt at se dig her, det havde jeg egentlig ikke ventet. Saa husker du Klokken fem.“

„Undskyld,“ Vreden kvalte næsten Ordlyden, „jeg kommer ikke.“

„Vil du svigte os, aa, nej, det kan ikke være din Mening?“

„Jo,“ Stemmen var dæmpet og lød ganske hæs, „saadan et Belias-Barn, som jeg er, skal ikke formørke eders Dørindgang mere,“ han var næsten afsindig af meningsløs Vrede.

„Men Poul dog, vi, der altid har været Venner,“ Rektorens Stemme skælvede, og han var ganske bleg.

„Har været, Hr. Rektor, men nu er det forbi,“ han bukkede dybt og formelt og forlod derpaa Kirken Husets aldrende Pige stod i Entreen, da han kom hjem.

„Er Herren allerede der?“ Hun saa' nysgerrig og spørgende paa ham, „jeg troede, De skulde være Fadder.“ Han skød hende ublidt til Side og gik, uden at svare, ind i sin egen Stue.

Saadan en Ydmygelse, ja Forhaanelse! Baade den ene og den anden havde hørt, at han skulde være Fadder, og nu blev han

til Latter og maatte løbe Spidsrod gennem Byens Tunger.

Havde han blot troet Søsteren! — Uha, nu skulde han se hende igen. Hun vilde ikke sige et Ord, det vidste han, men hun vilde tænke, aa, han hadede disse Tanker, der drejede sig om hans inderste Hjerteliv.

Etuiet sattes ind i Skuffen, helt, langt tilbage. Mest Lyst havde han haft til at brænde det.

Nu kom Folk fra Kirke — hvor han huskede det alt — Søsterens Nøgle drejede sig i hendes Laas. „Naa, det er da godt, hun lader mig i Fred,“ tænkte han.

Kort efter bankede det paa Døren.

Det var ikke Søsterens stilfærdige Bank, men lød hurtigt og ivrigt. Han lukkede tøvende op. Rektoren stod udenfor.

„Poul, kære Poul, hvor gør denne Misforstaaelse mig ondt. Jeg har talt med din Søster, og hun har godt forstaaet, at jeg kun bad dig til Middag. Men lad mig dog komme ind!“

„Nej, undskyld,“ og han lukkede Døren.

Alligevel kom Vennen igen næste Morgen.

„Jeg kan ikke gaa til vor Gerning, før jeg endnu en Gang har budt dig Haanden, Poul. Du var ude af dig selv i Gaar, derfor slaar jeg en Streg over det altsammen.“

„Men jeg slaar ikke Streg, og saa vil jeg bede Rektoren fritage mig for Religions-timerne, imod at jeg overtager et tilsvarende Antal Timer i Matematik.“

En Gang til var Vennen kommen med ud-rakt Haand. Det var Juleaften for fem Aar siden; men Haanden modtoges ikke, og Foden fik ikke Lov til at overskride Dørtærskelen. — Tre Gange havde han altsaa nærmet sig; Overlæreren undredes, da han talte det sammen. Senere havde Forholdet været fuldstændig fremmed, dog vistes der ham altid den største Hensynstagen fra Skolens Overhoved.

Hvad var det dog for et underligt Raad, den gamle Provst med det hvide Haar gav: „Naar du beder dit Fadervor, saa bed femte Bøn baade for dig selv og den, du er for-tørnet paa; gør du det, vil det falde dig let-

tere at tilgive.“ — Om han nu fulgte Raadet? — Fadervorsbønnen havde ikke været paa hans Læber i disse Aar.

Overlæreren standsede pludselig ramt af en Tanke: Var der Mening i at gøre det? havde Rektoren egentlig syndet i dette? havde han ikke netop handlet ret for Herren, efter sin Forstaaelse?

Det var, som toges et Bind fra hans indre Øje, og for første Gang saa' han Sagen, som den var.

Aa, hvor drejede det sig i Grunden om en ringe Sag. Ussel, pjaltet, elendig Forfængelighed og Egenkærlighed havde skruet det skete op og lagt hans Liv øde i alle disse Aar.

Men var der ikke noget andet, en dybere Braad? Tvivlen om hans Gudsforhold kunde ikke have pint ham i den Grad, hvis Gudsforholdet virkelig havde hvilet paa Klippen.

Han havde altid været et kirkeligsindet Menneske, der aldrig led af Tvivl, men iøvrigt var temmelig ligegyldig for Guds Riges Ting. Retsindig til det yderste i alle udvor-

tes Forhold, syntes han godt om sig selv. — Men nu? Det forekom ham alt som en tom Skål; hvor var Kærligheden, Freden og Glæden?

Søsteren havde en eneste Gang hentydet til det afbrudte Forhold.

„Der er jo egentlig ingenting sket,“ sagde hun, men han raabte vred: „Jeg takker for din Deltagelse.“

Nu forstod han hende og skammede sig. Ja, hvor han skammede sig baade for Mennesker og for Gud, mest for Gud. Og Længslen efter at komme ud af Jegets nedværdigende Lænker vaagnede med Kraft.

Mon Barnet levede endnu? Han saa' den lille kække Dreng med de lyse Krøller for sig; han plejede at løbe Faderen i Møde, naar denne kom fra Skolen, tage ham i Haanden og trave nok saa trøstig hjem ved hans Side. Skulde han aldrig gøre det mere? Før Overlærer Hammer selv vidste af det, trængte Bøn for Barnets Liv sig frem paa hans Læber.

Lidt efter aabnede han Døren og gik ud.

Alt var stille i Huset, Søsteren og hendes Barn laa vist i dybeste Søvn. Idet han gik forbi deres Vinduer, lod den anklagende Røst sig igen høre. Hvad havde han været for denne Enke og hendes Søn? Ikke Broder, ikke Fader, nej intet, intet. Pengeofre havde han langt fra været uvillig til at bringe, men hun havde nok til at leve af med Nøjsomhed og ønskede ingen Hjælp.

Natten var raakold, og taageagtige Skyer tilslørede Stjernerne. Han gik hurtig over de øde, hvide Gader, over Kirkepladsen, forbi Skolen, hen imod Rektorens Hus, der laa et Bøsseskud uden for Byen.

Flere af Villaens Vinduer var svagt oplyste, og nu aabnedes Gadedøren. Overlæreren skjulte sig hurtigt bag Alleens Træstammer.

„Svar oprigtigt, er der endnu Haab?“ Det var Rektorens Stemme.

„Ja, mere tør jeg heller ikke sige; meget vil afhænge af denne Nat. Gaa nu smukt til Ro, kære Rektor, da Deres Frue dog vil vaage. Naa, der er Pigen! Det er bedst, hun følger med mig, jeg skal nok kime Apote-

keren op.“ Saa gik Doktoren fulgt af Husets unge Pige, der bar en stor Blikspand paa Armen.

Rektoren tøvede et Øjeblik i den aabne Dør. Hans Træk kunde ikke skelnes, men det saas tydeligt, at Blikket sendtes op ad.

Overlærer Hammer gik frem og tilbage i Alleen og det nærmeste Vejstykke. Han vilde vente, til Pigen kom igen. — Naa, der var hun endelig!

„Hvordan er det med Barnet? Bliv ikke bange, lille Pige, jeg har intet ondt i Sinde.“

Den tiltalte fo'r forbi, dog standsede hun ved Indgangsdøren og med Laasen i Haand fik hun Mod til at svare.

„Det er saa jammerligt, som det kan være. Han taler vildt og ligger med Is paa Hovedet, men da den var ved at slippe op, sendtes jeg efter mere. — Aa, saadan Herren køs mig, mit Hjerte banker, som skulde det gaa itu.“

Idet Døren aabnedes, hørte man hende sige: „Der gaar en Herre uden for; han vilde

vide, hvordan Magnus havde det, og var nær ved at kyse Livet af mig.“

Et Øjeblik efter lød det alvorligt spørgende ind i Natten:

„Er her nogen, saa kom frem?“ Men Overlæreren skjulte sig i Skyggen, og da Døren lukkedes, gik han langsomt tilbage til Byen.

Det var over Midnat, da han kom hjem, men han tænkte ikke paa at gaa til Ro, heller ikke tændte han Lampen. Dens Lys behøvedes ikke for at læse i Regnskabsbogen, der laa opslaaet foran ham i denne Stund.

Aa, hvor klart saa' han det alt, uplettet og fejlfrit i udvortes Forstand, men hult og tomt alligevel, en glat Skal om Egenkærlighed og elendig, smaalig Forfængelighed. Han fandt ikke Ord stærke nok til at dømme sin Fortid.

„Havde jeg ikke Kærlighed, da var jeg et lydende Malm og en klingende Bjælde“ — ja, saadan stod der jo, og saadan havde han været.

Han havde aldrig staaet Herren nær, men var dog, Aar efter Aar, kommen længere bort. Han havde aldrig været varm, men var dog, Aar efter Aar, bleven koldere. Men hvor havde det ikke ogsaa været et fattigt Liv! Han havde aldrig elsket, aldrig følt Trang til at dele Hjem og Fremtid med en Hustru. Den eneste, han virkelig havde holdt af og følt sig stærkt knyttet til, var Rektoren, og ham havde han stødt fra sig i barnagtig — aa, hvor det ydmygede ham at sige barnagtig, men han sagde det ærligt — i barnagtig og taabelig Trods.

Og der faldt klart, skarpt Lys over hans Forhold til Skolegerningen, til Søsteren og hendes Barn, til Over- og Underordnede. Det var altsammen ulasteligt for Mennesker og dog forkasteligt for Gud.

Hvordan var det nu, Præsten sagde: „Lær Drengene, at vort Borgerskab virkelig er i Himlene, lær dem det ved Ord og Liv.“

„Gud hjælpe mig,“ jamrede han og sank uvilkaarligt paa Knæ.

„Forbarm dig over mig, Herre! Du som

besøger mig i denne Stund, jeg føler, at du gør det, hjælp mig til Rette!“

Der lød et sagte Svar dybt inde i hans Hjerte, eller rettere til hans Hjerte: Hvorfor skulde jeg være kommen, naar det ikke var for at hjælpe dig.

„Nej, det er ogsaa sandt,“ han sprang op, „vidunderlige, ufattelige Kærlighed! Lovet og priset være Gud, der vilde gøre alt godt!“

Det første svage Morgenlys dæmrede uden for, da der bankedes paa Døren. Overlærer Hammer var en Morgenmand, og Fru Lind plejede at bringe ham Teen lidt efter syv.

„God Morgen, kære Poul! Du havde ikke sat Bakken ud paa Forstuebordet, som du plejer. Men nej dog, der staar jo hele Anretningen urørt. Nu maa du virkelig drikke Teen her, medens den er varm. Og saa vil jeg bede dig spise til Middag inde hos os, du plejer jo at gøre os den Glæde Juleaften.“

„Glæde, aa Martha, det har været en fattig Glæde!“

„Du vil da komme?“

„Om jeg vil!“ Han saa' hende dybt ind i Øjet, ja, der var Kærlighed, Fred og Glæde at læse, trods al Vemod. Næsten uvilkaarligt førte han hendes Haand til sine Læber.

En halv Time efter gik han, forfrisket af Morgen-Styrtebadet og et Par Mundfulde Te — Maden rørtes ikke — ud af Husdøren. Der var endnu Lys ovre hos Genboerne, og han hørte de friske, unge Stemmer synge:

»Denne Stjerne lys og mild,
Som kan aldrig lede vild,
Er hans Guddomsord det klare,
Som han os lod aabenbare
Til at lyse for vor Fod.«

Gud velsigne eder, tænkte han, ja, Gud velsigne eder og bruge eder tidt til at kalde paa saadan et elendigt, forvildet Menneskebarn, som jeg var.

Da Overlæreren kom til Rektorens Bolig, standsede han et Øjeblik og gik saa lige op til Laagen, gennem Forhaven og bag om

Huset til Køkkendøren. Den unge Pige, han havde set om Natten, lukkede op, men en ældre Jomfru, hvis Ansigt han mindedes fra tidligere Tid, skød hende til Side og saa' prøvende, næsten strengt paa ham.

„Hvordan er det med Barnet?“

„Det er vist kun daarligt; Doktoren er der inde. Jeg kan ikke gaa ind for at spørge, det vilde bare forstyrre.“

„Ja, naturligvis. — Saa venter jeg uden for.“

„Hansine,“ lød det i samme Nu, og der var en jublende Klang i Rektorens Stemme, „han er uden Fare. Det synes mig, som gav Herren os vor lille Dreng for anden Gang. Men hvem staar der? Poul, er det dig!“ En Arm lagdes om hans Hals, og han førtes ind.

„Kære, var det ikke ogsaa dig, der stod uden for i Nat? Ja, jeg vidste, at det var dig, og midt i min Sorg og Kvide var det underlig dulmende at tænke sig dig følgende os med Deltagelse. Sæt dig her i min Læne-

stol, jeg maa endnu tale et Øjeblik med Lægen, men kommer straks igen.“

Lidt efter gik Doktoren, og saa hørte han Vennens glade Udraab: „Elisabeth, Poul er her! Saa var det dog ham, der talte til Pigen i Nat. — Naa, her er jeg, Ven. Sig ikke noget; at du kommer, er mere end alle Ord.“

„Jo, ét maa jeg sige: den Maade, hvorpaa jeg tog Sagen, viste tilfulde, at jeg havde været aldeles uskikket til at føre dit Barn frem for Herrens Ansigt. — Faar jeg Lov til at se ham?“

„Gerne, men han kender dig vel næppe; dog det skal snart indhentes. Elisabeth, her er vor Ven.“

„Velkommen!“ Hun saa' paa ham med sine ærlige, mørkeblaa Øjne og sagde saa i en mild, men dog lidt bebrejdende Tone: „Vi har savnet Dem i alle disse Aar. — Se, der ligger vor lille Magnus. Feberen har ud-raset, og han har sovet trygt og velsignet den sidste Halvdel af Natten. Magnus, det er Faders Ven, som nikker til dig.“

„Jeg kender ham godt, men jeg troede

ikke, han kunde nikke og heller ikke smile.“

„Jeg har vist heller aldrig smilet til ham før.“

„Men nu har du Part i Drengen, Poul! Kom med ind i Spisestuen, jeg trænger til noget varmt, og det gør du bestemt ogsaa. En Kop Kaffe vil ikke være af Vejen, Elisabeth!“

Det var underlig betagende igen at sidde her i dette Hjem, der en Gang var Lyspunktet i hans Tilværelse, og saa at det eneste, der før føltes som en Skillevæg imellem dem, nu vilde blive det stærkeste Bindeled. Der behøvedes ingen Forklaring, han følte sig forstaaet.

De to Smaapiger kom nu ind med friske, røde Kinder, blanke, lyse Fletninger og glade, forventningsfulde Øjne. Nej, hvor de var skudte i Vejret, han kendte dem næsten ikke igen.

Da Maaltidet var endt, hørtes en svag Banken, og idet Jomfru Hansine aabnede Døren, lød en klar Barnerøst udenfor: „Min

Moder vilde gerne vide, hvordan Magnus havde det?“

„Men det er jo Poul,“ Rektoren rejste sig, „kom ind, min. Gut, og smag paa Klejnerne. Magnus har det bedre, meget bedre — din Morbror er her.“

Poul stirrede med ubehersket Forbavselse paa sin Morbror; derpaa spurgte han igen — Moderen vilde altid have nøjagtig Besked — „saa kan jeg altsaa rolig sige, at han er bedre?“

„Ja, det kan du, men vent et Øjeblik, Dreng, jeg ser din Morbror rejser sig, saa kan du jo følges med ham.“

Poul tænkte, at det var en tvivlsom Glæde, dog turde han ikke vægre sig. At Rektoren og Morbror Poul omfavnede hinanden, forvirrede ham i høj Grad.

„Naa, lille Kammerat, du traver ordentlig ud. — Hvad ønsker du dig til Jul, min Dreng?“

Du giver mig jo altid det samme, hvert Aar en Guldskilling, tænkte Poul og rystede paa Hovedet.

„Har du ingen Ønsker? — Jo vist har du, ud med Sproget.“

„Jeg tror ikke, Moder holder af det; hun er saa bange, at jeg skal plage dig.“

„Saa maa jeg vel gætte. — Hvad siger du til et Par Skøjter?“

„Morbror, hvor kan du dog vide?“ Dren- gen greb uvilkaarlig hans Haand, men da den lille, kraftige og dog bløde Barnehaand laa i Overlærerens, gik der ligesom en Bølge af Anger og Ømhed over hans Sjæl.

„Det er bedre med Rektorens Søn,“ raabte han ind af Vinduet til den unge Præstefrue, der jublede: Gud ske Lov! og straks løb hen til sin Mand med det gode Budskab.

Fru Lind nikkede smilende til de indtræ- dende.

„Jeg behøver ikke at spørge, Barnet er uden Fare.“

„Ja, han er bedre, meget bedre, Moder, for det sagde Rektoren selv.“ —

Der saa' smukt og festligt ud i Fru Linds gennemhyggelige Dagligstue. Hun havde

lige anbragt store Grangrene bag Kristus-billedet og Familieportræterne.

„Sæt dig ned i din egen Stol, Poul; jeg regner altid, at det er din Stol, skønt du jo kommer her saa lidt.“

„Men herefter maa jeg nok komme mere, spise sammen med eder.“

Han havde ventet et glad Ja, men Fru Lind saa' lidt betænkelig ud, og Poul raabte:

„Du faar jo anden Mad end vi, Morbror.“

„Faar jeg anden Mad? — Men Martha dog!“

„Den, der altid arbejder med Hjernen, trænger til noget særlig styrkende, Drengen og jeg har bedst af tarvelig Kost. Men hvis du virkelig vil spise hos os og taalmodig finde dig i at blive kælet lidt for, og ogsaa bære over med min Dreng, naar han taler en Smule med ved Bordet, for det er han rigtignok vant til, saa er du hjertelig velkommen. — At kære, gamle Hansine spiser inde hos os, véd du jo.“

Ja, det vidste han. Pigen var ogsaa en af dem, han følte sig i Gæld til. —

Det var underligt for Overlærer Hammer at gaa i Byen med Hovedet fuld af Tanker paa andre. Skøjterne købtes først, saa Børnenes Juleroser og en lille brunrød Pung til Guldskillingen. Frugthandleren maatte ogsaa levere udvalgte Æbler; en stor Kurv, lige færdig til at sætte under Juletræet, bestiltes.

Der gik Doktoren forbi, netop i rette Øjeblik. Overlæreren løb efter ham og spurgte aandeløs:

„Maa Drengen faa Druer?“

„Undskyld, hvilken Dreng?“

„Jeg mener Magnus, Rektorens Magnus.“

„Ja vel maa han. — Jeg kunde jo umulig vide, hvem De mente, Hr. Overlærer. Dette laa nu længst fra min Tanke.“

Overlæreren mærkede ikke engang Braadden, men sikrede sig den største Drueklase, Frugtudstillingen ejede. I det samme kom en lille, bleg, tyndklædt Dreng til. „Æbler for fem Øre,“ bad han, „og saa en lille Julegren.“

Den venlige Frugtsælgerske gav Drengen

en Haandfuld af de mindste Æbler og en uregelmæssig Grangren.

„Gud hjælpe de fattige,“ sagde hun, da Drengen var gaaet, og saa byttede hun Overlærerens Hundredekroneseddel.

De fattige! Det skar igennem ham, dem havde han rent glemt. For et Par Dage siden havde han, som han plejede hvert Aar ved Juletid, sendt Asylet tyve Kroner og Byens Plejeforening tyve Kroner og mente sig saa færdig med de fattige og med sin egen Samvittighed.

„Jeg var hungrig, og I gav mig ikke at æde; jeg var tørstig, og I gav mig ikke at drikke; jeg var nøgen, og I klædte mig ikke; jeg var syg og i Fængsel, og I besøgte mig ikke.“ Hvorfra kom Ordene i denne Stund? Der gik som en Strøm af Anger og inderlig Medynk gennem hans Hjerte og fyldte det med Kærlighed. Det var Vintræets Saft, der steg op i den fortørrede Gren.

Drengen med det lille, magre, blege Ansigt indhentedes i Stormløb.

Pouls Moder læste Juleevangeliet, og saa dansede de fire Husfæller rundt om Træet.

»Fred paa Jord, Fryd paa Jord,
Jesusbarnet blandt os bor« —

Poul havde ikke anet, at Morbroren var i Besiddelse af saadan en klar og prægtig Stemme, og han havde aldrig tænkt sig den Mulighed, at samme Morbror kunde gætte alle hans Ønsker, klemme ham i Øreflippen og lægge sin Haand paa hans Hoved.

„Det er den dejligste Juleaften, vi nogensinde har haft, Moder. Men hvordan er Morbror dog bleven en anden?“

„Jeg tror, jeg ved det,“ hun trak Drengen tæt hen til sig og hviskede: „Jeg tror, at din Morbror har været i Enrum med Jesus, og saa faar man et nyt Hjerte.“

Ude hos Rektorens var Tak og Fryd. Magnus havde sovet den halve Dag og var nylig vaagnet fuld af Munterhed og Madlyst. Nu laa han efter endt Maaltid og nippede af

Drueklasen, samt legede med den nye Ske og Gaffel. Etuiet var ogsaa hans, havde Moder sagt, og han lukkede det op og lod det smække i med glad Følelse af Ejendomsret.

Men da Klokkerne næste Morgen kimede til Froprædiken, mødtes de to Venner uden for Kirken. De havde begge Takofre at bringe, og deres Ansigter lyste, medens de, Arm i Arm, gik ind i Guds Hus.

H U S V I L D

Det blæste koldt, og Sneen faldt i store bløde Fnug, der dog hurtigt smeltede. En yngre Herre med sort Flor om Arm og Hat hjalp en otte-niogtyveaarig ligeledes sørgeklædt Dame ind i en tredie Klasses Kupé for ikke Røgere.

„Vi har det nok for os selv,“ sagde han, „svøb Plæden godt om dig, Dagmar! Naar jeg nu aabner for Varmen, faar vi det snart godt.“

„Det hjælper allerede at komme i Ly.“ Hun nikkede venligt, og saa faldt de begge i Tanker.

Ingeniør Kær og Frøken Busk var Søskendebørn. De boede i København og vendte nu hjem efter at have overværet gamle Fru Kærs Begravelse. Ingeniørens unge Hustru maatte blive hjemme hos den lille i Vuggen, og han satte stor Pris paa, at

Kusinen, der var Almuelærerinde, havde taget Vikar og var rejst med ham.

De sad en Stund ganske tavse, men saa udbrød Ingeniøren pludseligt: „Ja, nu er det for sent!“

„Vore Tanker mødes nok,“ lød Svaret.

„Det tror jeg næppe, Dagmar, for du har intet at bebrejde dig, tværtimod, men jeg burde have været meget, meget mere for Moder. Mine Besøg var hende til stor Glæde, og dog kom jeg kun sjældent; Brevene var ogsaa sparsomme, ja, ofte nøjedes jeg med at skrive et Par Ord i min Hustrus Breve. Og naar jeg saa tænker paa alt, hvad hun har været for mig Livet igennem, et Væld af Æmhed, Overbærenhed og Opofrelse! — Da Præsten sagde, at hun havde fortalt ham, hvordan en god og kærlig Søn jeg altid havde været, var jeg nær traadt frem for at sige imod. Men du besøgte hende jo i Ferierne, og Søndagsbrevet fra dig var en af hendes Livs Glæder. Ja, jeg véd nok, at Moder ogsaa var kærlig mod dig i Sorgens Tid.“

„Ja, det var hun! Da alt syntes øde og mørkt, tog hun mig stille og kærligt i Haand og ledte mig til Ham, der er Lyset og Livet og den eneste, som kan trøste. Hvor husker jeg, da hun sagde til mig: „Du maa hver Dag paa Knæ, Dagmar, og takke Herren, at din Ven hørte ham til og nu lever deroppe i de lyse Boliger, hvor I en Gang skal mødes.“ — Saa bad hun mig hjem til sig, jeg var der i flere Maaneder, husker du nok. Moster Margrethe lokkede mig til at arbejde og sagde, at min Kærlighed til Børn og Børns til mig — underlig nok har Børn altid holdt af mig — kaldte mig til en bestemt Virksomhed. Saa begyndte jeg at uddanne mig til Lærerinde, og Livet blev værd at leve, for jeg følte, at Gud havde givet mig en Gerning at udføre. Du véd, hvor lykkelig jeg siden har været ved mit Arbejde, men Gælden til Moster har jeg kun daarlig betalt, selv det stakkels Søndagsbrev blev ikke altid skrevet.

Fætteren trykkede hendes Haand: „Tak, at du fortalte mig dette. — Nu er det lille

velsignede Hjem lukket. Moders trofaste Pige, der snart skal giftes, arver Indboet, paa Sølvtøjet og et Par Familiestykker nær. Garderoben, der ikke var særlig velforsynet, men god og net i al Tarvelighed, sendes dig, der kender saa mange trængende. For Nemheds Skyld indskreves Kofferten paa din Billet. Min Hustru havde nemlig givet Pigen skriftlige Ordre.“

„Tak, Emil, og sig ogsaa hjertelig Tak til din Hustru. Sig hende, at jeg blev glad.“ Medens hun sagde dette, løb Taarerne ganske stille. Moderløs fra sit tolvte Aar havde hun sluttet sig hjærteligt til Mosteren.

Ved en landlig Holdeplads aabnedes Døren pludseligt, og en lille, gammel Kone, der havde ondt ved at klare Opstigningen og næsten maatte løftes ind af en midaldrende Arbejdsmand, tog Plads ved Ingeniørens Side. En underlig, sammenrullet Bylt rakte ind til hende.

„Naa, Farvel, Moder! — Ja, saa bliver du der vel for det første?“

„Det er jeg jo nødt til, Ole,“ Tonen var modløs; „Farvel, og hils dem alle.“

„Det skal jeg,“ Manden nikkede, og saa smækkedes Døren i.

„Aa, Gud hjælpe mig!“ den gamle sukede dybt.

Frøken Busk saa' medlidende paa hende. Bleg og forfrossen sad hun der med det slidte, tærnede Sjal trukket tæt sammen. Hverdagskjolen var hel og ren, men lappet med en anden Slags Tøj og stoppet paa Ærmerne. Bylten viste sig ved nærmere Eftersyn at være et Skørt, der var snurret sammen i Linningen og benyttet som Pose. Ogsaa det var lappet, men rent. Kønne, hvide Haar omgav det lille, magre, noget rynkede, men velformede Ansigt. Et stort, sort Uldtørklæde var snurret om Hovedet og bundet i Nakken.

„Er det ikke vel varmt for Deres Hoved? Maa jeg ikke nok løse Knuden op?“ Lærerindens smukke, milde Øjne saa' venligt paa den gamle.

„Nej, ellers Tak, det er bedst at lade det sidde, for saa har jeg det.“

„Skal De langt?“ spurgte Ingeniøren.

„Lige til København. Bare jeg var der.“

„Hvem skal De besøge?“

„Min Søn; han er Lappeskomager og har en stor Familie.“

„Saa henter han Dem vel paa Stationen?“

„Nej, det kan han ikke, det Skind, for han véd ikke, at jeg kommer, men jeg er nødt til det. Den store Datter hos Sønnen, jeg bor hos — ham, der fulgte mig — kom i Gaar hjem fra sin Tjeneste rent elendig af Gigtfeber, og hun maatte jo saa have mit lille Kammer og min Seng, for der var ingen anden Plads og intet andet Raad, end at jeg maatte rejse. Johan har flere Gange bedt mig besøge sig, saa jeg tænker da nok, han tager mod sin Moder.“

„Men hvordan vil De finde der hen, kære Kone?“ Ingeniøren rystede paa Hovedet.

„Jeg har Adressen paa et Papstykke om min Hals. Ole var bange, at jeg skulde tabe

den.“ Hun trak og trak i et langt Sejlgarn; tilsidst kom Adressen frem.

„Smallegade ved Frederiksberg; naa der! Vi skal nok putte Dem i en Sporvogn og bede Konduktøren holde lige ved Huset.“

„Johan bor i en Kælder, det er langt ude, sagde de, ellers gik jeg helst. Ak ja, hvem der var vel i sin Seng!“

Lærerinden hørte opmærksomt til, og da Toget endelig standsede, bød hun Fætteren Farvel og greb den gamle Kones Bylt.

„Hvad nu, Dagmar?“

„Jeg tør ikke lade hende rejse ene der ud, men tager en Droske og følger med for at se Udfaldet. Det er saadan en sød, gammel Kone, men hun forekommer mig ligesaa hjælpeløs som et spædt Barn. — Her skal vi ud! — Stræk Foden lidt længer, saadan! Jeg følger Dem lige hen til Sønnen. Trinet i denne Vogn er ganske lavt; sæt Dem nu godt til Rette. Kusken har Tøjet, men De vil maaske helst have det her ind?“

„Ja Tak,“ og hun gentog, „for saa véd

jeg da, at jeg har det.“ Armen sloges om Bylten, og hun smaajamrede:

„Aa, hvor det er koldt, mine Fødder er nu ogsaa gennemvaade. Vejen fra Oles Hus til Holdepladsen drev med Vand, og jeg kunde jo ikke rejse med Træsko.“

„Nej dog,“ udbrød hun lidt efter, idet hun tittede gennem Vinduet, „sikken Mylder af Folk og sikke høje Huse, og saa synes jeg, det ringer og klinger alle Vegne! Nu tændes Lysene allerede, hvor det blinker og blænder! Og der, uha! Det er nok en af de rædsomme Vogne, Ole har talt om; han siger, at mindst et Menneske om Dagen køres over og mister Livet.“

„Folk er saa uforsigtige og springer ud, før Vognen holder, deri ligger det. — Nu er vi der snart; De maa endelig straks tage tørt Tøj paa. Naa, her er det, — giv Dem nu blot Tid.“

Huset var lille, gammelt og forfaldent. Lappeskomagerens Skilt stod paa Kælderdøren, og gennem de halvt tillukkede Døre

skimtedes et lille Oplag gammelt Fodtøj, der var hobet sammen paa et Arbejdsbord.

Det sneede endnu, og Vinden strøg kold og skærende ned ad Gaden. Frøken Busk gav Kusken Ordre til at vente og hjalp saa varsomt den gamle Kone ud af Vognen.

Hvor saa' hun lille og skrøbelig ud, og hvor lød hendes sagte: „Gud hjælpe mig Stakkel!“ dog trøstesløst.

Døren til Kælderen aabnedes nu, og en spinkel, graableg og graahaaret Mand viste sig i den.

„Men det er jo — ja, det er jo dig selv, Mor! Hvor kommer du fra, og hvad vil du?“ Der var Kærlighedsklang i Stemmen, men Haanden straktes alligevel ud, som vilde den hindre hende i at gaa ind.

„Du har selv indbudt mig, Johan, og det mer end en Gang. Og da nu Sidse Marie kom hjem i Gaar og blev lagt i min Seng, rejste jeg herind. Nu maa du ikke vise mig bort, jeg er dog din Moder.“

„Vi har lejret Bagkamret ud, for vi kunde ikke klare os. Havde jeg en Seng, skulde

du faa den, Moder, ja, du skulde, men jeg har ingen og ligger paa Gulvet.“ Han var lige ved at græde.

I det samme kom en høj og temmelig svær Kone op ad Trappen. I sin Ivrigheid havde hun nær revet Manden omkuld, og Stemmen var harmfuld:

„Syv Børn, Mand og Kone i en ussel Stue og et Værksted, saadan er min Lod! Synes I virkelig her er Plads til Gæster?“

„Du har indbudt mig, Trine, ligesaa vist som jeg staar her, har du indbudt mig!“

„Det er flere Aar siden, da havde vi Bagkamret og kun fem Børn. — Tag hjem igen, Mor, og det jo før jo heller. I kan mageligt naa Toget, saa I kan komme hjem, inden det bliver Nat.“

Den gamle Kone stod ganske stille, seende stift ned for sig. Det var, som ønskede hun, at Jorden skulde opsluge hende.

Det Syn kunde Dagmar ikke udholde.

„Stig ind i Vognen, saa kører vi hjem til mig. Vil Skomageren have min Adresse, er den her. — Kør kun til, Kusk!“

„Hvor skal jeg nu hen?“ Den gamle saa' sig forvildet omkring.

„Til mit Hjem. Det vil gøre Dem godt at komme ind i en lun Stue, faa tørt Tøj paa, og bag efter en Kop varm Te. Eller holder De maaske mere af Kaffe?“

„Ja, det kan jeg ikke nægte.“ Ansigtet soledede en lille Smule op, da Kaffen nævnedes. „Mange Tak, kære Dame,“ vedblev hun, „for dette er meget mere, end man kan forlange af en fremmed.“ Hun tav lidt og sagde nu i en lav Tone: „Dattermænd er nu alligevel bedre end Sønnekoner, men Peter og jeg havde jo kun de to Dreng. Johan var ked af at vise mig bort; det stakels Skrog havde Taarer i Øjnene, jeg saa' det godt. Konen talte haardt, men det, hun sagde, havde jo sin Rigtighed. — Jeg har Alderdomspenge, Frøken, men dem faar Ole, som rimeligt er, da han føder mig. Peter var en flittig Mand, og vi og vores har altid holdt os fri for Fattighjælp, men nu maa jeg ty til Fattighuset, jeg kan da sige mig selv, at der er et Fattighus i denne

store By; aa, jeg gruer for Natten!~ Hun hulkede.

„Vær ganske tryk, De maa blive hos mig i Nat, saa kan vi lægge Planer i Morgen. Her er det, vær nu blot rolig og ræk mig Haanden, saadan! — Jeg har Tøjet her. Min Lejlighed er rigtignok højt til Vejrs, men vi kan tage det med Ro, og De kan hvile paa Vejen, saa tidt De har Lyst.“

„Naa endelig! — Pusten gik rent fra mig. Nej, hvor her er fint, jeg tør ikke gaa ind med saadanne Ben. Lad mig først drage Skoene af, Frøken! — Nej, jeg kan ikke, de er som fastgroede.“

„Kom bare ind og sæt Dem ned. Først tænder jeg Lampen, og saa skal jeg hjælpe Dem. Maa jeg aabne Pakken? Tak. — Nej se, hvor udmærket! Her er jo tørre Strømper og et Par nye Kludesko.“

Dagmar lagde sig paa Knæ og trak af a' Magt i det vaade Fodtøj, der dog længe trodsede alle hendes Anstrengelser. Det var ligefrem et svært Arbejde, men lønnede sig, for gamle Bines Ansigt fik et mindre for-

pint Udtryk, da de bløde, velopvarmede Sko først var komne paa.

Frøken Busk havde ingen Pige. En ældre Kone mødte hver Dag, besørgede Rengøringen, hentede Mad m. m. Hun havde Nøgle til Lejligheden, og den varme Kakkelovn, Dugen paa Bordet og de friske Hvedetvebakker tydede paa, at hun nylig havde været her.

Døren til Soveværelset stod aaben, og Dagmar skyndte sig ind i en lille Stue bag ved, hvori en lang, gammeldags Sofa, Kommode og Skab havde Plads. Her inde husedes imellem en og anden Gæst, men, naar Moster Margrethe en enkelt Gang var kommen, havde hun altid faaet Soveværelset, og Dagmar ligget paa Sofaen. Disse saa usigelig kære Besøg ophørte dog, da Sønnen fik eget Hjem. — Dagmar saa' sig om i Stuen, saa var det vel bedst at rede op til den gamle, men hvor var Sengevarmeren, som hun altid plejede at bruge til Vintergæster? Skulde Konen have lagt den i hendes Seng? Ja, hvor venligt!

Der stod Sengen færdig redt, lun og behagelig, og den blege Kvinde derinde trængte saa haardt til Varme og Hvile; var det da ikke bedst?

Jo; hun kvalte i en Fart alle fine Fornemmelser. „Hvad I har gjort mod en af disse mine mindste Brødre, har I gjort mod mig.“ Kunde noget være for godt til Herren i det Høje?

En Natkjole hængtes til Varmen, Gassen tændtes under den lille blanke Kedel ude i Køkkenet, og saa hjalp hun Gæsten med Afklædningen. Gamle Bines Tøj var helt og rent, men lappet og stoppet paa Kryds og tvers.

„Mange Tak, Frøken, men det er for galt, ellers kan jeg da endnu hjælpe mig selv, men mine Fingre er hel valne i Dag, og der er ikke mere Kraft i mig end i et vissent Blad. — Nej, skal jeg have den fine hvide Kjole paa? Den slæber efter mig, og se, der er Strimler om Hals og Ærmer. Hvor er den smuk, det er næsten som Ligtøj. — Og Sen-

gen er varm, nu har jeg aldrig kendt Mage!
— Mon det ikke er en Drøm?“

„Nej, nej! — Ligger De nu godt? — De ser saa sød ud, gamle Mor! — Hvad maa jeg kalde Dem?“

„Egnens Folk kalder mig jo Bedstemoder, men jeg hedder da Bine.“

„Saa kalder jeg Dem ogsaa Bedstemoder. Nu kommer Kaffen straks, og naar De har spist og drukket, skal De sove, for det trænger De til.“

„Jeg kan slet ikke forstaa det hele!“

„De bad jo Gud om at hjælpe Dem, og saa sendte han Hjælp. De véd nu, at han hører Bønner.“

„Det har jeg før haft Bevis paa, Frøken, men dette var ikke en rigtig Bøn, bare et Klageraab.“ Der var et alvorligt og ærligt Udtryk i hendes Øje, men Dagmar svarede stille:

„Da Faderen saa' sit Barn i Nød, kom han det alligevel til Hjælp, for han elsker det jo.“ —

Lidt efter bragtes Kaffen ind. En stor Kontorkop, der havde tilhørt Dagmars afdøde Fader, men staaet hen efter hans Død, var taget i Brug.

„Kan Bedstemoder taale en Kop til?“

„Ja Tak, en lille halv. Det smager saa godt, og jeg har aldrig haft Skade af Kaffe, men Tvebakkerne kan jeg ikke faa Bugt med, jeg har spist halvtredie og kan ikke mere. Nu siger jeg mange, mange Tak og saa Godnat, før mine Øjne falder i.“ Et Par Minutter efter sov hun.

Hvor saa' hun lille og gammel ud, men saa køn alligevel; det smukke, sølvhvide Haar stak frem under Huen.

Dagmar knælede ved Sengen. „Kære Herre, hvad vil du mig? Jeg bad dig om Lejlighed til at gøre det godt, jeg havde forsømt mod min elskede, gamle Moster. Er dette Svaret?“

En Tid efter ringede det stærkt paa Dørklokken, og da hun aabnede, stod en Drager uden for med to Kofferter. „Naa, der var Tøjet.“ Hun fik det sat ind i Køkkenet og

nød saa først sit eget Aftensmaaltid. Gæsten laa i den dybeste Søvn, Ringningen havde ikke vækket hende.

Det var vemodigt at aabne Kofferten og pakke Moster Margrethes Tøj ud, men hun maatte helst gøre det straks, for det gjaldt jo at finde en brugelig Dragt til Gæsten der inde i Sengen. Højden var vist den samme og Førligheden ogsaa. Det forekom hende næsten, som var det allerede gamle Bedstemoders egen Koffert og eget Tøj. — Naa, der var den bløde, graabrune Dagligkjole, der klædte Moster Margrethe saa godt. Uvilkaarlig kyssede hun Ærmeopslaget. Og her laa Kaaben, den fine, men temmelig gamle Klædeskaabe med Pelsværksfoer. Saa kom den lille, sorte Silkekyse, som Tanten altid tillod sig at bruge om Vinteren i Stedet for Hat. Silkekjolen, „min Uniform“, som Moster Margrethe kaldte den, lod hun dog blive liggende, men den sorte Merinos Kjole hængtes ind i Skabet til Søndagsbrug. Derpaa blev varmt, godt Undertøj lagt frem paa Stolen ved Sengen. Vel-

holdt Fodtøj var der ogsaa, men det saa' for smaat ud. Handskerne i den kinesiske Æske var ogsaa altfor smaa, dem maatte hun selv beholde. Bedstemoders benede Haand, der laa oven paa Dynen, var udvidet af Slid og stor i Forhold til hendes Højde.

Da alt var ordnet, og Sengen redt paa den lange Sofa, faldt Frøken Busk i Tanker. Hvad vilde dette føre til? Hun havde handlet efter en stærk Indskydelse, men nu kom Spørgsmaalet med Kraft: Hvad vilde dette føre til? — Mangen Gang havde hun tænkt, at det lille Sideværelse egentlig ikke burde staa unyttet hen, og hun havde spurgt sig selv, om det maaske var Herrens Mening, at hun skulde tage et forældreløst Barn til sig. Men saa havde hun altid følt en underlig Angst for, at Kærligheden til dette ene Barn skulde tage noget af Kærligheden fra alle de mange smaa, der var betroede til hendes Undervisning og Vejledning. Dog, det var vist en overspændt Tanke. Det, hun nu havde for, var vel ogsaa blot noget foreløbigt. Saasnart Sidse Marie igen blev rask,

kunde Ole jo hente sin Moder tilbage. „Men, at det er Herrens Vilje, hun skal blive her indtil da, er jeg vis paa.“

Saa knælede hun ned og lagde Sagen helt i Guds Haand.

„Frøkenen har fremmede,“ sagde Hjælpekonen næste Morgen. „Jeg skal nok gaa stille, for den gamle Dame sover endnu. — Skal der mere Brød?“

„Ja, og De maa ogsaa bestille en Portion Middagsmad til. — Sover hun virkelig endnu? Ja, se hvor roligt hun ligger.“

„Det er en pæn, gammel Frue. — Er det Frøkenens Slægtning?“

„Nej, men det er en, jeg holder af, og jeg kalder hende Bedstemoder.“ —

Hvor længe vilde den Søvn dog vare? Dagmar rullede Gardinet op, klirrede lidt med Karaffel og Glas, og det hjalp.

„Hvor er jeg?“ Den gamle rejste sig i Sengen, „aa, nu husker jeg. — Saadan en Nat har jeg ikke haft i mange Aar, Frøken.

Ja, først var det rigtignok, som smed Johans Kone mig i en Brønd, men siden har jeg sovet ud for et.“

„Nu skal De straks faa Te, og saa maa jeg forlade Dem og gaa til min Skole. Her staar koldt og varmt Vand, Kamme og Sæbe, giv Dem bare god Tid. — Alt Tøjet paa Stolen er Deres; jeg er sikker paa, at det vil passe, og glæder mig til at se Dem saa net klædt, naar jeg kommer hjem. — Da det er Lørdag, bliver Konen, der hjælper mig, længere end ellers. Hun er grundskikkelig, men lidt nysgerrig, tror jeg nok, dog behøver De jo slet ikke at sætte hende ind i Deres Forhold.“

Bedstemoder saa' en Smule skuffet ud, idet hun svarede: „Det letter nu alligevel, Frøken, at tale med Mennesker, og jeg har jo ikke noget at skjule.“

„Saa tal bare,“ Dagmar smilede, „det er jo ganske Deres egen Sag.“

„Sig mig et eneste, før De gaar, Frøken, naar skal jeg herfra?“

„Det kan jeg ikke sige. Bedstemoder,“

hvor saa' hun kærligt paa den gamle med sine klare, blide Øjne, „men jeg tænker da, vi to kommer til at fejre Julen sammen.“

„Er det muligt? Ja, saa siger jeg, Gud Fader ske evig Lov og Tak!“ —

Da Frøken Busk senere kom hjem med et Par rummeligere Støvler og et Par anselige, skindforede Handsker i Tasken, havde hun nær ikke kendt sin Gæst. Bedstemoder var virkelig en nydelig, gammel Kone, og selv Moster Margrethes sorte Fløjelskappe med den smalle, snehvide Lærredskant saa' helt naturlig ud paa hendes Hoved.

„Ja, Klæder skaber Folk, Frøken, jeg kan selv se det, men saa fin fra inderst til yderst har jeg heller ikke været siden min Bryllupsdag. Og saa er Tøjet saa varmt og rummeligt, strammer ikke i Ærmerne og klemmer ikke i Livet som min egen Kjole plejer.“ —

En Tid efter ringede Dørklokken, og Ingeniøren traadte ind. Han bukkede høfligt

for den fremmede, der sad strikkende i en Lænestol, og spurgte derpaa ivrigt:

„Naa, Dagmar, hvordan gik det dig saa med det gamle Liv? Hun blev vel godt modtaget af Sønnen, vil jeg haabe?“

„Brug dine Øjne, Emil, og spørg hende selv.“

Det gav et lille Sæt i Ingeniøren, dog beherskede han sig straks, rakte den gamle Kone Haanden og sagde, at det glædede ham at se hende igen. Men, da Dagmar fulgte ham ud, spurgte han spændt: „Vil du beholde hende?“

„Ja, Julen over, saa faar vi at se.“

Hun blev staaende i Entreen efter at han var gaaet. Hvor lød det underlig afgørende: „Vil du beholde hende?“

„Nej, hvor det er en dejlig Herre, Frøken, saa ligefrem. Jeg havde stor Lyst til at takke ham for Tøjet, men turde ikke vove det. — Naa, nu ringer det igen, her kommer nok mange.“

Denne Gang var det Lappeskomageren; han skrabede sine Fødder i det uendelige

og lod sig dog næppe overtale til at gaa ind. Et dybt Buk henvendtes til Moderen og et lignende til Dagmar.

„Damen vil nok sige mig, hvad der blev af min Moder? Jeg har ikke lukket et Øje i Nat, bare for at tænke paa hende.“

„Men Johan dog, kender du mig ikke?“

Dagmar listede stille ud i Køkkenet, efter-saa sine Forraad af Te, Kaffe, Sukker, Æg og Smør og fyldte lidt af hvert i en Spaan-kurv. Manden saa' saa daarlig, ja ligefrem forsulten ud. Da hun kom ind igen, mærkede hun, at baade Moder og Søn havde grædt.

„Bedstemoder sender dette hjem til Børnene, og her er en Smule til Hvedebrød, som De nok vil købe paa Vejen.“

„Jeg kan ikke sige Tak, som jeg føler, Frøken!“

„Tak selv og velkommen igen!“ —

„Han har nu alligevel et godt Hjerte,“ Moderen sukkede.

„Ja, det lyser ham ud af Øjnene, jeg saa' det allerede i Gaar. — Nej, hvor Strømpen

er vokset, medens jeg har været borte. De er en ordentlig Strikkerske, Bedstemoder.“

„Aa, ja, men Garnet er nu ogsaa groft. Det er til Ole, jeg har selv spundet og tvundet Ulden.“ Der kom pludselig Liv i Blikket. „Hvis Frøkenen vil bruge mig til at strikke, skal jeg ordentlig skynde mig. Der er jo hele seks Uger til Jul, i den Tid kan man faa meget fra Haanden.“

„Tak, det er et godt Tilbud, men Oles Strømper maa først blive færdige.“

„Den sidste bliver færdig paa Mandag, haaber jeg. Aa, det er som et Paradis at sidde her og strikke. Frøkenens lille Fugl har sunget saa godt for mig, og ellers har alt været saa velsignet stille.“

„Har Støjen nede fra Gaden ikke plaget Dem?“

„Slet ikke. Støj ude fra plager ikke som Støj inde i en lille Stue, hvor Voksne og Børn er stuvede sammen, og det ikke altid gaar fredeligt til. Drengebørn er jo vilde, og naar Moderen ingen Modsigelse taaler, men slaar til, bliver der let Graad og Skrig.

Er Ole hjemme, hjælper det straks, han er en god Mand, men voldsom bestemt, saa ingen tør kny, naar han viser sig. Konen er forresten ganske skikkelig. Jeg kan ikke sige andet, end at hun mangan Gang har nødt mig om Middagen og sagt: „Spis bare, hvad I behøver, gamle Mo'r,“ og det er allerede meget, hvor der er saa mange Munde. — Nej, sikken et nydeligt Bord, Frøkenen har dækket; saa der skal vi to sidde, sikken en Fest!“

Da Klokkerne ringede næste Dag, gik Dagmar og hendes Gæst langsomt til Kirke. Gamle Bine saa' hel elegant ud i den Klædeskaabe, og Silkekysen passede udmærket til det lille, fine, smalle Ansigt og det hvide Haar. Dagmar vilde have kørt i den elektriske Sporvogn, men det turde Bedstemoder ikke indlade sig paa, og gjorde en saa energisk Modstand, at hun vandt Sejr.

„Nej, Frøken, nej, derind faar De mig aldrig.“ Et Øjeblik efter tillagde hun gy-

sende, idet Øjet fulgte den frembrusende Vogn: „Hvem bliver nu det næste Offer?“

Saa dejlig en Kirke havde Bedstemoder aldrig set, og saa dejlig en Prædiken havde hun aldrig hørt. Hun forstod hvert Ord, og det havde altsammen Ærinde til hende. Provsten derhjemme var altfor klog og høj-lærd for Smaafolk, men dette lød saa lige ud. Og tænk, at hendes afdøde Mands kære-ste Salme: „Op alle Folk paa denne Jord“ — netop skulde blive sunget!

Ved Udgangen standsedes de af Ingeniøren og hans unge Hustru, der indtrængende bad: „Kom hjem og spis med os.“

Bedstemoder saa' angstfuld bedende paa Dagmar, der hurtigt svarede: „Tak, ikke i Dag.“

„Hun ligner jo formelig Moder,“ hviskede Ingeniøren, „eller minder i alt Fald om hende. Du maa give mig Lov til at deltage i de Udgifter, dette volder; jo, Dagmar, det maa du,“ men Kusinen rystede paa Hovedet.

Og Dagene gik, en hel Bunke Børne-

strømper laa færdige i Dagmars Puf, og Julen nærmede sig med stærke Skridt. Gamle Bines Kinder var blevne lidt fyldigere og ikke ganske farveløse. Haanden saa' heller ikke nær saa knoklet ud, var hvidbrun og velplejet. Lappeskomageren besøgte jævnligt sin Moder, dog var det gerne om Formiddagen, naar Dagmar var paa Skolen. Bedstemoder havde faaet Ordre til altid at byde ham Kaffe, og disse smaa, ekstra Maaltider var en sand Opmuntring for dem begge.

Den gamle Kone kedede sig aldrig. Fuglen fik Vand to Gange om Dagen, og Møbler og Lister aftørredes ogsaa to Gange. Og saa disse Søndagsaftener, naar Dagmar læste højt eller talte til hende om sin afdøde Ven, om Moster Margrethe og alle de kære Skolebørn. I det daglige var Frøken Busks Fritid meget optaget af Pen og Bog, hun tilbragte ogsaa imellem en Aften hos Venner eller ved Møder, men Dagen endte aldrig uden et Bibelord og Salmesang. Bedstemoder sang med; hun havde haft en smuk

Stemme som ung, men ikke brugt den i mange Aar. Nu nynnede hun omkap med Fuglen, naar hun sad ene de lange Formiddage.

Saa snart Skolen var endt, ilede Dagmar hjem, for hun vidste, at der var en, som længtes efter hende. Selv længtes hun ogsaa efter det milde, gamle Ansigt. Medlidenheden blev snart til Hengivenhed, og Hengivenheden, før hun vidste af det, til datterlig Kærlighed.

Ingeniøren indbødes en Gang imellem til Middag eller Aften, og Bedstemoder havde ogsaa været der, men hun følte sig lidt genert, og skønt de viste hende stor Venlighed, talte hun kun, naar hun blev spurgt. I mange Aar, ja, lige siden Mandens Død, havde hun været vant til at gaa af Vejen for alle, tie og tænke, føje og bøje sig, og det var hende saa uvant at blive sat paa Alderdommens Højsæde af disse fremmede. —

Juleaften fejredes, trods flere Indbydel-

ser, i Dagmars eget Hjem. En anselig Kurv med Klædningsstykker og Madvarer sendtes til Lappeskomagerens, og Ole blev heller ikke glemt. Bedstemoder tænkte med Kærlighed paa alle sine, dog, længes efter dem, gjorde hun egentlig ikke, men glædede sig som et Barn til det lille Juletræ, Dagmar havde lovet hende. —

„Der er ogsaa Brev til Bedstemoder,“ forkyndte Dagmar glad, idet hun bragte en hel Bunke Breve og Brevkort ind.

„Læs det for mig, Frøken, mine Øjne dugger.“

Og Dagmar læste: „Glædelig Jul og godt Nytaar, gamle Mor! Sidse Marie er nu rask og har faaet Plads hos Skolelærerens. Der skal hun ikke ligge paa et koldt Loft, som det andet Sted, men faar eget Værelse og er fri for at malke. Nytaarsdag rejser hun, og saa er Stuen igen din. Hilsen fra os alle og Tak til Frøkenen.

Din hengivne Søn

Ole.“

„Kære Bedstemoder, græd dog ikke, men vær glad, at Pigen er bleven rask.“

„Det er jeg ogsaa, Frøken, ellers var jeg jo et Skarn. — Men nu er dette forbi, og saadanne Dage faar jeg aldrig mere her paa Jorden. Lad mig bare græde et lille Øjeblik, det gaar straks over!“

„Og hvad skulde jeg gøre, hvis Bedstemoder rejste? — Der blev forfærdelig tomt her i Hjemmet. Dag for Dag synes jeg, vi har mere Glæde af hinanden. Min Fætter spurgte mig en Gang, om jeg vilde beholde Dem, og jeg svarede, ja, til efter Jul. Spurgte han mig nu, vilde jeg svare: ja altid, og det inderlig gerne.“

„Hvad var det, De inderlig gerne vilde, mit velsignede Barn?“ Hun turde ikke tro sit Øre.

„Beholde Dem, Bedstemoder!“

INDHOLD

	Side
VED JULETID (Efter »Ved Juletid o. a. Fortællinger«, 1901)	5
HUSVILD (Efter »Lysbilleder«, Skitser 1903)	41

